
Aika 07.05.2025, klo 17:00 - 18:20

Paikka Hyvinkään lukio, Kipinä

Käsitellyt asiat

- § 4 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 5 Pöytäkirjan tarkastaminen**
- § 6 Hyvinvointialueen strategian 2023-2025 arviointi ja ennakointityö -loppuraportti**
- § 7 Alueellinen hyvinvointikertomus 2020-2024**
- § 8 Kuntoutuksen työnjakopilotin loppuraportointi**
- § 9 Kestävä kasvu -hankkeen (RRP2) terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen osuuden loppuraportti**

Saapuvilla olleet jäsenet

Harri Virtanen, puheenjohtaja
Pirjo Vainio, 1. varapuheenjohtaja
Peter De Jong, saapui 17:05
Seppo Hakulinen
Tarja Kuikka
Elisa Laitila
Mimmi Launiala
Jussi Malkamäki
Ulla Palomäki
Veikko Seuna
Mika Timonen
Johanna Tukiainen
Willem van Schevikhoven, saapui 17:06
Laura Åvall, saapui 17:05

Muut saapuvilla olleet

Satu Hahtonen, hallintosihteeri, sihteeri
Petri Huttunen, vammaisneuvoston edustaja
Kristiina Kariniemi-Örmälä, integraatiojohtaja, esittelijä
Helinä Perttu, aluehallituksen puheenjohtaja
Riitta Puupponen, vanhusneuvoston edustaja
Hanna Raevuori, johtava asiantuntija, poistui 17:20
Heta Ravolainen-Rinne, aluehallituksen edustaja, saapui 17:05
Frank Ryhänen, projektipäällikkö

Poissa

Raija Kontio, hyvinvointialuejohtaja
Pirjo Laitinen-Parkkonen, johtajaylilääkäri, tutkimus- ja kehitysjohtaja
Nea Pajala

Allekirjoitukset

Harri Virtanen
Puheenjohtaja

Satu Hahtonen
Sihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Keski-Uudenmaan hyvinvointialue 19.05.2025 klo 11:02. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

Elisa Laitila

Tarja Kuikka

§ 4**Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Kokouskutsu on lähetettävä hallintosäännön § 147 mukaan 4 päivää ennen lautakunnan kokousta kullekin jäsenelle sekä niille, joilla on kokouksessa läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus.

Kutsu jäsenille on toimitettu 30.5.2025 ja esityslista on julkaistu Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen verkkosivuilla. Pöytäkirja pidetään nähtävänä hyvinvointialueen verkkosivuilla tarkastamisen jälkeen.

Lautakunta on päätösvaltainen, kun enemmän, kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Ehdotus

Esittelijä: Kristiina Kariniemi-Örmälä, integraatiojohtaja

Lautakunta päättää todeta kokouksen laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan sillä muutoksella, että kokouksen esittelijäksi vaihdettiin Kristiina Kariniemi-Örmälä.

§ 5**Pöytäkirjan tarkastaminen**

Kokoukselle valitaan kehittämis- ja tulevaisuuslautakunnan jäsenistä kaksi pöytäkirjan tarkastajaa.

Ehdotus

Esittelijä: Kristiina Kariniemi-Örmälä, integraatiojohtaja

Kehittämisen- ja tulevaisuuslautakunta päättää valita pöytäkirjantarkastajiksi Tarja Kuikan ja Elisa Laitilan.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

§ 6**Hyvinvointialueen strategian 2023-2025 arviointi ja ennakointityö -loppuraportti**

KEUHDno-2025-2225

Valmistelija / lisätiedot:

Hanna Raevuori, johtava asiantuntija, hanna.raevuori@keusote.fi

Liitteet

1 Hyvinvointialueen strategian arviointi 2023-2025 ja ennakointityö 29.4.2025

2 Mielekäs Tulevaisuus loppuraportti

Hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 41 §:n mukaan hyvinvointialueella on oltava strategia, jossa aluevaltuusto päättää hyvinvointialueen toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Valtioneuvosto vahvistaa joka neljäs vuosi strategiset tavoitteet sosiaali- ja terveydenhuollolle ja pelastustoimelle. Hyvinvointialueen tulee konkretisoida omat tavoitteensa hyvinvointialueen strategiatyön kautta. Strategian tulee perustua arvioon hyvinvointialueen tilanteesta strategian laatimishetkellä sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista hyvinvointialueen tehtävien toteuttamiseen. Kehittämisen- ja tulevaisuuslautakunnan tehtävänä on hyvinvointialueen strategian ja eri tulevaisuusskenaarioitten valmistelu, seuranta ja arviointi (hallintosäntö 11.4.2025, § 38).

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen hyvinvointialuestrategia ja palvelustrategia 2023-2025 hyväksyttiin aluevaltuustossa 8.12.2022 §84. Strategia päivitetään kuluvan vuoden aikana vuosille 2026-2029. Strategian päivittämisen tueksi on kehittäminen- ja tulevaisuuslautakunnan johdolla toteutettu nykystrategian arviointi sekä ennakointi- ja tulevaisuustyöskentely. Keskeisinä tuloksina työskentelystä ovat välttämättömät toimenpiteet, jotka hyvinvointialueen on toteutettava riippumatta siitä, millaiseksi tulevaisuus muodostuu sekä suositukset kehittäminen- ja muutostarpeista strategiaan.

Ennakointi- ja tulevaisuustyöskentely toteutettiin monimuotoisesti ja eri ryhmiä osallistaen. Kehittäminen- ja tulevaisuuslautakunta käynnisti skenaariotyöskentelyn lähetekeskustelulla 19.6.2024. Syksyllä 2024 skenaariotyötä tehtiin kehittäminen- ja tulevaisuuslautakunnan kahdessa työpajassa. Kehittäminen- ja tulevaisuuslautakunta järjesti kolmannen työpajan yhdessä palveluiden järjestämisen lautakunnan kanssa. Hyvinvointialueen johtoryhmä oli mukana ennakointityöskentelyssä läpi prosessin. Syksyn aikana toteutettiin myös Mielekäs tulevaisuus -kokeiluhanke, jossa osallistettiin mielenterveyskuntoutujia skenaariotyöskentelyyn kahdessa työpajassa. Hanke oli osa Sitran Tulevaisuusvaltaohjelmaa ja sen tavoitteena oli muun muassa osallistujien tulevaisuustoimijuuden vahvistaminen sekä moniäänisyyden lisääminen hyvinvointialueen tulevaisuuskeskusteluun.

Tammikuussa 2025 jatkettiin toimintaympäristöanalyysiä heikkoja signaaleja käsitelleessä Keusoten asiantuntijoille suunnatussa työpajassa. Helmikuussa käytiin lähetekeskustelut kehittäminen- ja tulevaisuuslautakunnan ja aluehallituksen kanssa strategiatyön etenemisestä. Lisäksi helmikuussa pidettiin strategiatyöpaja, jossa asukaskehittäjät, järjestöneuvottelukunnan edustajat sekä vaikuttamistoimielimet evästivät hyvinvointialuetta strategian arvojen painopisteiden osalta. Maalikuussa

luottamushenkilöille ja johtoryhmälle lähetettiin vastattavaksi nykystrategian arviointikysely. Huhtikuussa henkilöstön edustajat osallistuivat syksyn työskentelyä ennakoivaan lähetekeskusteluun yhteistyötoimikunnassa.

Uusi strategia on tarkoitus hyväksyä joulukuussa. Arviointi- ja ennakointityön loppuraportti toimii strategian päivittämisen taustamateriaalina uusille aluevaltuutetuille, jotka aloittavat tehtävissään kesäkuussa.

Lisätietoja:

Johtava asiantuntija Hanna Raevuori, hanna.raevuori@keusote.fi, p. 050 497 0817

Ehdotus

Esittelijä: Kristiina Kariniemi-Örmälä, integraatiojohtaja

Kehittämis- ja tulevaisuuslautakunta

- hyväksyy Hyvinvointialueen strategian 2023-2025 arviointi ja ennakointityö - loppuraportin ja
- lähettää sen tiedoksi aluehallitukselle ja aluevaltuustolle sekä
- merkitsee tiedoksi Mielekäs tulevaisuus -kokeiluhankkeen loppuraportin.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Tiedoksi

Aluevaltuusto, aluehallitus, palveluiden järjestämisen lautakunta, johtoryhmä, Nurmijärven Klubitälo

§ 7**Alueellinen hyvinvointikertomus 2020-2024**

KEUHDno-2025-2293

Valmistelija / lisätiedot:

Tero Seitsonen, johtava asiantuntija, tero.seitsonen@keusote.fi

Liitteet

- 1 Alueellinen hyvinvointikertomus 2020-2024
- 2 Liite 1_Aluellisen hyvinvointikertomuksen 2020-2024 indikaattoriliite
- 3 Liite 2_ PYLL-raportti 2018-2022
- 4 Liite 3_Pidä Pääsi -kiertueen hyvinvointikyselyt v. 2022-2024
- 5 Liite 4_Asukaskehittäjätoiminta 2024

Alueellinen hyvinvointikertomus kuvaa miten hyvin alueellisessa hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden yhteistyössä on onnistuttu saavuttamaan alueellisen hyvinvointisuunnitelman 2020–2025 tavoitteet. Tarkastelun näkökulmana on hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen pitkántähtäimen tavoitteiden, toimenpiteiden ja mittareiden seuranta. Konkreettisesti se kertoo Keski-Uudenmaan alueellisia ja väestöryhmittäisiä eroja hyvinvoinnissa ja terveydessä, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamisen rakenteita sekä tavoitteita, resursseja ja alueellista toimintaa. Hyvinvointikertomus koostuu hyväksyttävänä olevasta yhteenvedosta sekä indikaattoriliitteistä. Nyt hyväksyttävänä oleva hyvinvointikertomus kattaa alueellisen hyvinvointisuunnitelman vuodet 2020–2024 eli kyseessä on ns. laaja hyvinvointikertomus. Osallisuusohjelman toteutuminen raportoidaan osana hyvinvointikertomusta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kohdannut merkittäviä haasteita suunnitelmavuosien 2020–2024 aikana. Koronapandemia aiheutti laajoja hyvinvointi- ja terveysvaikutuksia, jotka ovat edelleen näkyvissä yhteiskunnassa. Lisäksi Ukrainan sota on tuonut mukanaan uusia turvallisuusuhkia ja inhimillistä kärsimystä, jotka heijastuvat myös suomalaisten hyvinvointiin. Suomen taloushaasteet, kuten kasvava velkaantuminen ja heikko talouskasvu, ovat vaikeuttaneet resurssien kohdentamista hyvinvointipalveluihin. Näiden haasteiden keskellä hyvinvointialueet ovat joutuneet kohtaamaan merkittäviä säästöpaineita, mikä on tehnyt hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä entistä haastavampaa.

Raportointivuosina alueellinen hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on edennyt tavoitteiden mukaisesti. Hyvinvoinnin terveyden edistämiseen liittyen on luotu erilaisia yhdyspintarakenteita, esimerkiksi alueellinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmä, alueellinen lapsi- ja perhepalvelujen ryhmä sekä alueellinen ehkäisevän päihde- ja riippuvuustyön ryhmä. Hyvinvointityön tueksi on myös tehty alueellisia kohdennettuja suunnitelmia, joiden raportointi toteutuu myös alueellisen hyvinvointikertomuksen kautta.

Vuonna 2024 julkaistiin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tiedolla johtamisen osalta seuraavia indikaattoritietoja:

- Kansallinen terveysindeksi 2019–2023, THL

- FinLapset rekisteriseuranta 2023, THL
- MOVE! Fyysisen toimintakyvyn mittaus- ja palautejärjestelmän tulokset 2024, OPH
- PYLL-raportti 2018–2022, FCG

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen indikaattoritietoa on esitelty eri yhdyspintoimijoille useissa eri tilaisuuksissa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen indikaattoritiedon kautta voidaan todeta, että suuri osa keskiuusimaalaisista voi hyvin. Tulosten pohjalta voidaan kuitenkin todeta eroavaisuuksia eri väestöryhmien sekä kuntien kesken. Hyvinvointia ja terveyttä kuormittaa hyvin erilaiset tekijät. Lasten ja nuorten osalta hyvinvointiin vaikuttaa mm. mielen hyvinvoinnin haasteet, ahdistuneisuus erityisesti tytöillä sekä sähkötupakan lisääntynyt käyttö. Aikuisväestön osalta taas näyttää siltä, että työikäisten osalta hyvinvoinnin haasteet ovat jonkin verran lisääntyneet, kun taas ikääntyneemmän väestön hyvinvoinnin tila näyttää hieman parantuneen. Aikuisväestön osalta erityisesti korkea koulutustaustan omaavien henkilöiden hyvinvoinnin haasteet näyttävät lisääntyneen. Tämä näkyy esimerkiksi psyykkisen kuormittuneisuuden lisääntymisenä ja työssä jaksamisen heikentymisenä. Taloudellisten haasteiden lisääntyminen näkyy alueen aikuisväestössä. Koetun yksinäisyyden haasteet koskettavat erityisesti ikääntynyttä väestöä.

Ehdotus

Esittelijä: Kristiina Kariniemi-Örmälä, integraatiojohtaja

Kehittämisen- ja tulevaisuuslautakunta

- Hyväksyy osaltaan Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen alueellisen hyvinvointikertomuksen 2020–2024.
- Päättää ehdottaa aluehallitukselle, että aluevaltuusto päättää hyväksyä Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen hyvinvointikertomuksen 2020–2024.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

§ 8**Kuntoutuksen työnjakopilotin loppuraportointi**

KEUHDno-2025-2227

Valmistelija / lisätiedot:

Frank Ryhänen, projektipäällikkö, frank.ryhanen@keusote.fi

Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) valtionavustuksella rahoitetussa Kuntoutuksen työnjakopilotissa, eli Uudet asiakasohjaukselliset mallit asiakkaiden ohjaamiseksi lääkinnällisten kuntoutuspalveluiden ryhmätapaamiseen vaihtoehtona terapeuttiselle yksilövastaanottotoiminnalle -hankkeessa tarkoituksena oli luoda uusia asiakasohjauksellisia toimintamalleja, joiden avulla asiakas voidaan ohjata terapeutin yksilövastaanoton sijaan ryhmätapaamiseen esimerkiksi suoraan asiakasohjauksesta tai terveysaseman ja neuvolan hoidon tarpeen arvioinnista. Tarkoituksena oli vapauttaa terapeuttien resurssia kohdennettuun yksilötyöskentelyyn, sekä mahdollistaa muiden ammattiryhmien syvempi ja laajempi hyödyntäminen osana palvelukokonaisuutta. Samalla tavoitteena oli pystyä vastata nykyistä paremmin voimassa olevaan hoitotakuuseen ja tarjota yhdenvertaisia kuntoutuspalveluita koko hyvinvointialueella.

Tavoitteena oli lisäksi kartoittaa yhteistyökumppaneita, joiden kanssa luoda uusia työjaollisia malleja hyödyntämällä asiakkaille annettavassa ennaltaehkäisevässä toiminnassa ja lääkinnällisessä kuntoutuksessa oman palvelutuotannon lisäksi kuntien ja järjestöjen palveluja. Kartoitettiin myös tehtäviä, joissa voi toimia muu ammattilainen tai toimija, kuin sosiaali- ja terveydenhuoltoalan ammattilainen.

Pilotin loppuraportointi on toteutettu rahoittajan ohjeiden mukaisesti kuvaamalla hankkeen tuotokset Innokylään. Innokylään on kuvattu hankkeessa kehitetty toimintamalli Lasten puheterapian R-ohjausprosessi. R-ohjauksen toimintamallin ideana on, että 6-vuotisneuvolatarkastuksessa terveydenhoitajat tunnistaisivat oikea-aikaisesti ne lapset, joilla on R-äännehaasteita. Lapsi voidaan tarvittaessa ohjata sujuvasti puheterapian 20 minuutin 'R-kioski'-arviokäynnille tai puheterapian R-ryhmään. Tulevaisuudessa asiakas voisi terveydenhoitajan/puheterapeutin suosituksesta varata digiajanvarauksen kautta 30 minuutin puheterapeutin arvioajan.

Toimintamallin kuvaus löytyy Innokylästä osoitteesta: <https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/lasten-puheterapian-r-ohjausprosessi>

Pilotin aikana saatuja tuloksia hyödynnetään lääkinnällisen kuntoutuksen laajemmassa kehittämistyössä. Tavoite on vakiinnuttaa pilotin aikana muotoiltu toimintamalli osaksi Keusoten kuntoutuspalveluja. Saatuja kokemuksia hyödynnetään soveltuvin osin myös laajemmin koko hyvinvointialueen palvelujen kehittämistyössä.

Ehdotus

Esittelijä: Kristiina Kariniemi-Örmälä, integraatiojohtaja

Kehittämisen- ja tulevaisuuslautakunta:

-
- Merkitsee tiedoksi Kuntoutuksen työnjakopilotin loppuraportoinnin.
 - Esittää Kuntoutuksen työnjakopilotin loppuraportoinnin aluehallitukselle tiedoksi.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

§ 9**Kestävä kasvu -hankkeen (RRP2) terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen osuuden loppuraportti**

KEUHDno-2025-2226

Valmistelija / lisätiedot:

Frank Ryhänen, projektipäällikkö, frank.ryhanen@keusote.fi

Liitteet

1 Keusote RRP2 loppuraportti Investointi 2

Kestävä kasvu -hankkeen (RRP2) loppuraportointi rahoittajalle toteutetaan kahdessa osassa, ensimmäisenä vuoden 2025 alussa investoinnin 2, eli terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen osuuden raportointi ja investointien 1, 3 ja 4 raportointi vuoden 2026 alussa. RRP2-hanke kuuluu sosiaali- ja terveystieteiden (STM) hallinnoimaan Suomen kestävän kasvun ohjelmaan, jonka rahoittaa Euroopan unionin kertaluontoinen elpymisväline (NextGenerationEU).

Tiivistelmä hankkeen tuloksista

Asukkaan hyvinvoinnin vahvistamiseksi Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen (Keusote) Kestävä kasvu -hankkeen (RRP2) hanketyön aikana on kehitetty eri toiminnoille työkaluja, joiden avulla ammattilaiset löytävät helpommin tiedon äärelle ja asiakkaan ohjaaminen sekä yhdyspintatyö helpottuvat.

Monialaiset hyte-palvelut ja -toiminta:

HYTE-verkosto eli Keusoten monialaisen yhteistyön toimintamalli on päivitetty. Yhteistyö on aikataulutettu ja tavoitteet määriteltä vuodelle 2025. Myös Keusoten järjestöavustusperiaatteet päivitettiin, ja avustusten hakuaika ja yhdyspintatyön tavoitteet määriteltiin vuodelle 2025. Ilmiöpajatyöskentely on otettu osaksi monialaista kehittämistyötä, jolloin yhdyspintatyötä pystytään kehittämään ilmiöiden ympärille.

Elintapaohjauksen Ammattilaisten käsikirja on julkaistu ja ammattilaisten osaaminen on lisääntynyt. Asukkaiden etäluennot (4 kpl) järjestettiin ja niiden tallennettu videomateriaali on katsottavissa Keusoten Youtube-kanavalla. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen pisteet perustettiin kaikkiin Keusoten terveyskeskuksiin, jolloin ei-digitaalisia palveluja käyttävät asukkaat löytävät hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tiedon (jatkossa hyte) myös paperisena. Urheilukellojen käyttö nuorille vähän liikkuville on vakioitunut osaksi kuntien liikunnanohjausta. Kellot antavat nuorille mahdollisuuden seurata omaa liikkumistaan ja antavat tukea aktiivisempaan liikkumiseen.

Messii-malli on luonut kokonaan uudenlaista toimintakulttuuria lapsiperheiden tilanteiden ja palvelujen arviointiin. Lastensuojeluilmoituksiin nojaavan perinteisen toimintamallin rinnalle on luotu uusi toimintatapa, joka madaltaa yhteistyön tekemisen kynnyksen lapsiperheiden kanssa toimivien tahojen ja sosiaalipalvelujen kesken.

Monialainen asiakas- ja palveluohjaustyö:

Asiakkaan ohjaamisen tietopankkiin on lisätty hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osio, jolloin kootun tiedon / linkkien kautta ammattilaiset löytävät hyte-tiedon helpommin ja pystyvät ohjaamaan asukasta hyvinvoinnin ja terveyden pariin.

Kohtaamispaikkatoiminnalla ehkäistään osaltaan kotona-asuvien ikääntyvien yksinäisyyttä. **Vapaaehtoistoimintamalli** on osa kohtaamispaikkatoimintaa ja se on luotu helpottamaan kotihoidon ja asumispalvelujen henkilöstöä tekemään yhteistyötä vapaaehtoisten kanssa. Keskeistä on tiedon löydettävyys.

Järjestöyhteistyössä **OLKA-toiminta** (Keski-Uudenmaan yhdistysverkosto ry) toimii nyt myös Keusoten alueella perusterveydenhuollossa, jolloin saadaan tuettua hoidon vaikuttavuutta järjestöjen tuottaman toiminnan ja vertaistuen keinoin.

Vertaispalveluohjaus Kettuluuta (Werkko ry) on aloitettu Keusoten alueella. Keusote osallistuu vakioidusti vertaispalveluohjaajien koulutukseen, harjoittelupaikkojen ja kohtaamisten mahdollistamiseen.

Hyte-digialusta ja muut digitaaliset ratkaisut:

Palvelutarjotin-tietoa eli Keusotella digitaalisia hyte-tietoja on koottu asukkaiden ja ammattilaisten osaamisen lisäämiseksi verkkosivuillemme "Tukea hyvinvointiin ja terveyteen" -sivustolle. Sivuja on tällä hetkellä yhteensä yli 50 kpl. Kehittämistyötä jatketaan RRP2-hankkeen muissa osioissa vuoden 2025 loppuun. Työkyky-hankkeen kennosto on osa palvelutarjotinta.

Ehdotus

Esittelijä: Kristiina Kariniemi-Örmälä, integraatiojohtaja

Kehittämisen- ja tulevaisuuslautakunta:

- Merkitsee tiedoksi Kestävä kasvu -hankkeen terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen osuuden loppuraportoinnin.
- Esittää Kestävä kasvu -hankkeen terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen osuuden loppuraportoinnin aluehallitukselle tiedoksi.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Muutoksenhakukielto

§4, §5, §6, §7, §8, §9

Muutoksenhakukielto**Muutoksenhakukielto**

Tähän päätökseen ei voi hakea muutosta. Oikaisuvaatimusta tai valitusta ei saa tehdä

- päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (hyvinvointialuelaki 141 §),
- hallinnon sisäisestä määräyksestä, joka koskee tehtävän tai muun toimenpiteen suorittamista (laki oikeudenkäynnistä hallintotuomioistuimissa 6§),
- päätöksestä, josta lainsäädännön nojalla ei voi hakea muutosta (lainkohta mainittava erikseen päätöksen perusteluissa) tai
- hankintapäätöksestä, jota ei tehdyn hankinto-oikaisun johdosta muuteta (hankintalaki 126 § ja 132 §).